

نقش انعطاف پذیری در طراحی و معماری فضاهای آموزشی مختص کودکان

حوری ناز آبکار اصفهانی^۱، محمد مهدی غیایی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز بین المللی کیش، کیش، ایران Hoorinaz.abkar@yahoo.com
۲- استادیار گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران Mahdi.ghiaee@gmail.com

چکیده

یکی از فضاهایی که موجب رشد خلاقیت در کودکان می گردد، فضاهای انعطاف پذیر می باشد که امکان بهره گیری بهتر از فضا را در راستای تربیت و پرورش خلاقیت کودکان به وجود می آورد. یک الگوی منعطف می تواند با حداقل فضا از طریق تغییر و تطبیق و متنوع عملکردها، کلیه ی نیازهای کودکان را تامین نماید. خاصیت تنوع پذیری یعنی امکان استفاده های مختلف از فضا به طور همزمان یا در زمان-های مختلف، تطبیق پذیری و تلفیق پذیری از قابلیت هایی هستند که در منعطف کردن یک مرکز آموزشی کوچک بسیار تاثیر گذارند. یک الگوی منعطف می تواند با حداقل فضا از طریق تغییر و تطبیق و متنوع عملکردها، کلیه ی نیازهای کودکان را تامین نماید. از بررسی های انجام شده چنین استنتاج میشود که محیط یادگیری انعطاف پذیر که همه بخش های آن قابلیت تبدیل شدن به محدوده ای برای یادگیری دارد، حس جستجوگری کودک را در قلب خود قرار میدهد. ارتباط فضاهای طراحی شده با طبیعت، طراحی فضاهای چند منظوره و منعطف و افزایش سطح تعاملات اجتماعی کودکان با محیط اطراف از دستاوردهای این تحقیق بوده که نهایتا با استفاده از نتایج حاصل در پژوهش، فضایی آموزشی منعطف با ویژگی های معمارانه برای کودکان در جهت ارتقای انگیزش و خلاقیت در آنها طراحی گردید.

واژه‌های کلیدی: کودک، فضاهای آموزشی، طراحی، انعطاف پذیری، محیط یادگیرنده.

۱- مقدمه

از آنجا که نمی توان تمام مراکز را در زمین هایی با مساحت زیاد ساخت، همچنین به این جهت که در مراکز پرورشی کوچک کودکان احساس خاص بودن و احترام را که برای اعتماد به نفس آنها لازم است، بیشتر به دست می آورند، بررسی مراکز پرورشی کوچک از دیدگاه انعطاف پذیری بسیار مهم می باشد. خاصیت تنوع پذیری یعنی امکان استفاده های مختلف از فضا به طور همزمان یا در زمان-های مختلف، تطبیق پذیری و تلفیق پذیری از قابلیت هایی هستند که در منعطف کردن یک مرکز آموزشی کوچک بسیار تاثیر گذارند. نوع ساماندهی و ارتباطات اجزای آن در ایجاد قابلیت های مذکور نقش مهمی دارد، زیرا کودکان در صورت استفاده ی به موقع و مناسب از فضاهای مورد نیاز چون کلاس های آموزشی، سالن ورزش و سالن کارهای جمعی احساس آسایش و راحتی می کند و این سبب بازدهی بیشتر او در زمان کلاس های آموزشی می گردد. یک الگوی منعطف می تواند با حداقل فضا از طریق تغییر و تطبیق و متنوع عملکردها، کلیه ی نیازهای کودکان را تامین نماید. طراحی اجزای آموزشی به طوری که امکان مشارکت و همکاری کودکان را در امر تعلیم و تربیت فراهم آورد و آنان را از وضع منفعل و بی اراده ی کنونی در آورد و در انتخاب آزاد بگذارد، بسیار با اهمیت است. طراحی کلاس ها، کارگاه ها و آزمایشگاه